

ПРАКТИКУМ З ФАРМАКОЛОГІЇ

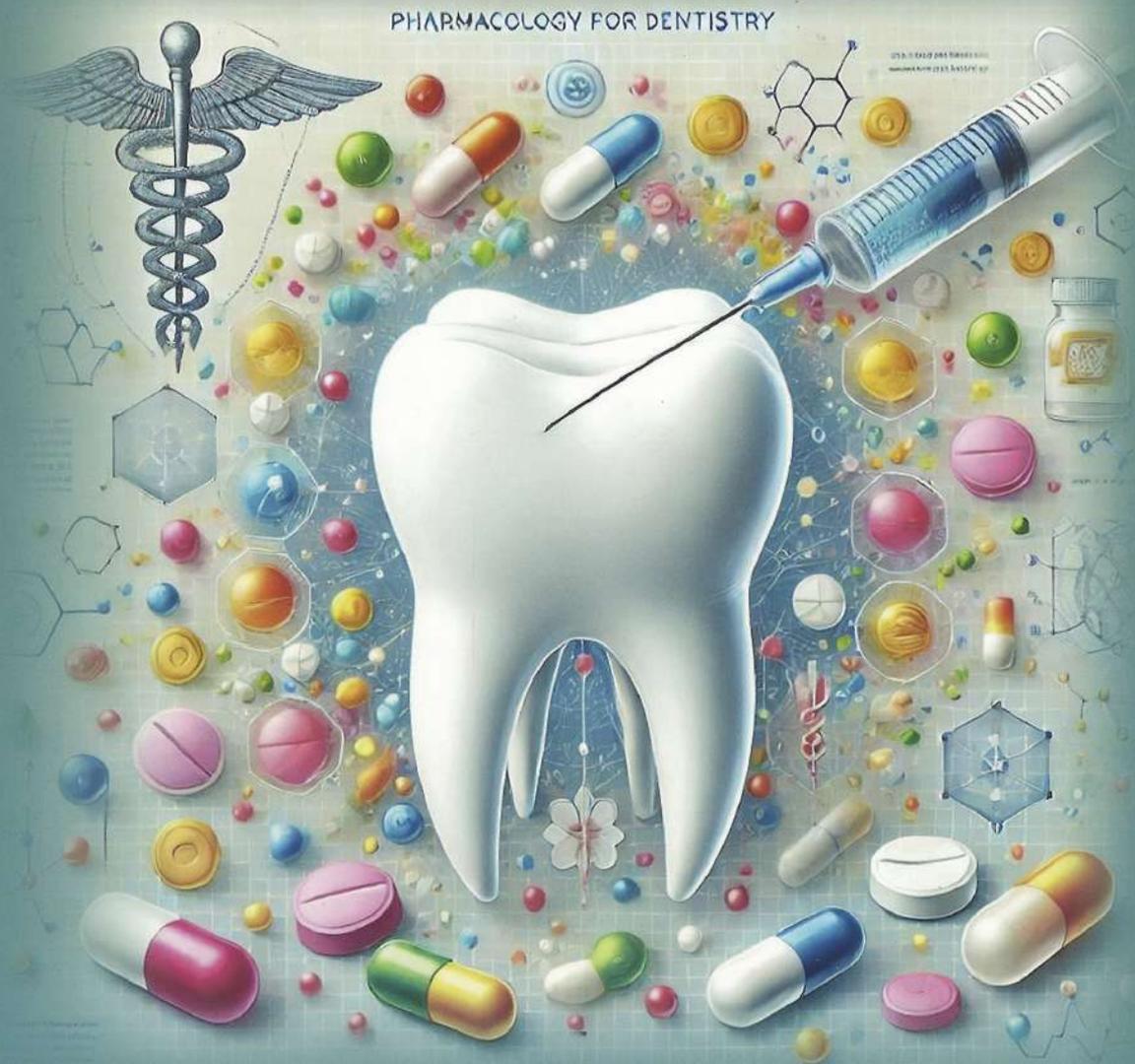
МОДУЛЬ 2

ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФУНКЦІЇ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ,
ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНІ ЗАСОБИ, АНТИДОТИ

Навчальна дисципліна ФАРМАКОЛОГІЯ

Напрям 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»

Спеціальність 221 «СТОМАТОЛОГІЯ»

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Кафедра фармакології

ПРАКТИКУМ З ФАРМАКОЛОГІЇ

навчально-методичний посібник
для позааудиторної, аудиторної, самостійної роботи студентів

МОДУЛЬ 2

**ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФУНКЦІЇ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ,
ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНІ ЗАСОБИ, АНТИДОТИ**

Навчальна дисципліна	ФАРМАКОЛОГІЯ
Напрямок	22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»
Спеціальність	221 «СТОМАТОЛОГІЯ»
Кафедра	ФАРМАКОЛОГІЇ

ПІП _____

Група _____

Викладач _____

АВТОРИ:

Зайченко Г.В., Гнатюк, В.В., Савченко Н.В., Дяченко В.Ю., Дорошенко А.І., Сімонова О.А., Сімонов П.В., Гриневич О.Й., Шумейко О.В., Клименко О.В., Бабак В.В., Різниченко А.О., Козак Д.О., Горбач А.О.

За редакцією проф. Зайченко Г.В.

Рецензенти:

Хайтович М.В., д. мед. н., професор, завідувач кафедри клінічної фармакології та клінічної фармації Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Луценко Р.В., д. мед. н., професор, завідувач кафедри фармакології Полтавського державного медичного університету

Практикум з фармакології. Модуль 2. Лікарські засоби, що впливають на функції виконавчих органів, хіміотерапевтичні засоби, антидоти: навчально-методичний посібник для позааудиторної, аудиторної і самостійної роботи студентів спеціальності 221 «Стоматологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти / Г.В. Зайченко, В.В. Гнатюк, Н.В. Савченко, та ін.; за ред. проф. Г.В. Зайченко. – К. : НМУ, 2025. –143 с.

ISBN 978-966-460-232-4

Затверджено: на засіданні кафедри фармакології
Протокол № 40 від 23 червня 2025 року

Розглянуто та затверджено: на засіданні ЦМК з природничих дисциплін, протокол
№ 12 від 25.06.2024 р.

Підписано до друку 01.09.2025. Друк офсетний. Папір офсетн.

Ум.друк.арк. 18. Формат 60 x 84 1/8. Наклад 300 прим.

Видавництво «Книга-плюс»

03057, Київ, пр. Берестейський, 34.

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 4904 від 20.05.2015 р.*

тел. +38 067 403 55 05

www.book-plus.com.ua

© Зайченко Г.В., Гнатюк В.В., Савченко Н.В.,
Дяченко В.Ю., Дорошенко А.І., Гриневич
О.Й., Шумейко О.В., Клименко О.В., Бабак
В.В., Сімонова О.А., Сімонов П.В.,
Різниченко А.О., Козак Д.О., Горбач А.О., 2025

ISBN 978-966-460-232-4

© ТОВ «Книга-плюс», 2025

ЗМІСТ

<i>Заняття 1</i>	
Лікарські засоби, що впливають на дихальну систему.....	5
<i>Заняття 2</i>	
Лікарські засоби, що впливають на травну систему.....	16
<i>Заняття 3</i>	
Лікарські засоби, що впливають на систему крові.....	28
<i>Заняття 4</i>	
Антигіпертензивні лікарські засоби. Діуретики	39
<i>Заняття 5</i>	
Антиангінальні та гіполіпідемічні лікарські засоби. Ангіопротектори.....	50
<i>Заняття 6</i>	
Кардіотонічні та протиаритмічні лікарські засоби.....	60
<i>Заняття 7</i>	
Дезінфектанти, антисептики та синтетичні антибактеріальні лікарські засоби	70
<i>Заняття 8</i>	
Антибіотики	80
<i>Заняття 9</i>	
Протитуберкульозні, противірусні, протимікозні та протисифілітичні лікарські засоби.....	89
<i>Заняття 10</i>	
Протипаразитарні та антипротозойні лікарські засоби.....	100
<i>Заняття 11</i>	
Протипухлинні лікарські засоби (СРС)	109
<i>Заняття 12</i>	
Принципи терапії гострих отруєнь лікарськими засобами. Антидоти, плазмозамінники та препарати для парентерального живлення	119
<i>Заняття 13</i>	
Засоби для лікування захворювань порожнини рота й зубощелепного апарату.....	129
Готуємося до КРОКУ	140
Рекомендована література	142

ВСТУП

Практикум з фармакології – навчально-практичне видання для позааудиторної, аудиторної, самостійної роботи здобувачів освіти спеціальності 221 «Стоматологія» з дисципліни «Фармакологія» – структурована методична розробка, що містить основну інформацію для успішного засвоєння навчального матеріалу кожної з тем дисципліни та підготовки до практичних занять.

Головною метою практикуму є підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів шляхом оволодіння способами самостійного набуття, активного засвоєння та застосування знань щодо загальної і спеціальної фармакології, різноманіття лікарських форм, в тому числі стоматологічних, фармакологічної характеристики і раціонального використання сучасних лікарських засобів різних фармакотерапевтичних груп.

Видання складається з двох частин, в них наведені теми відповідно до першого і другого модулів (8 змістових модулів) навчальної програми з фармакології. Кожна тема відповідає сілабусу, а послідовність тем – календарно-тематичному плану з дисципліни «Фармакологія» на поточний навчальний рік. Структура кожного розділу (заняття) типова і містить: мету, індикатори теоретичних знань і практичних навичок, різнопланові практичні завдання, що виконуються при підготовці до заняття (позааудиторна робота), під час проведення практичного заняття (аудиторна робота). Серед них є завдання на відпрацювання професійної компетенції (профілізовані для стоматологів), завдання для самоконтролю тощо. Передбачені переліки лікарських засобів, що виносяться на іспит і ЄДКІ. До видання увійшли матеріали, що розроблені відповідно до оновленого переліку лікарських засобів та тестових завдань з бази «Крок 1. Стоматологія», які дозволяють здобувачам освіти підвищити ефективність підготовки до державного контролю знань.

Особливості запропонованих завдань

Запропоновані завдання для аудиторної та позааудиторної роботи спрямовані на розвиток абстрактного мислення, аналізу та синтезу, уміння працювати в команді та формування здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Порядок виконання завдань для самостійної роботи

Завдання для самостійної позааудиторної підготовки мають бути виконані до проведення практичного заняття з даної теми. Завдання для аудиторної роботи виконуються під час проведення практичного заняття. Під час самостійної роботи студенту необхідно зазначити свої відповіді на всі поставлені завдання.

Критерії оцінювання

При оцінюванні виконання самостійної роботи приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестовим та структурованим письмовим завданням.

Оцінка **відмінно «5»** – за наявності не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилок відповідає на письмові завдання.

Оцінка **добре «4»** – не менше 75% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, має незначні помилки у відповідях на письмові завдання.

Оцінка **задовільно «3»** – не менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, має значні помилки у відповідях на письмові завдання.

Оцінка **незадовільно «2»** – менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, наявні грубі помилки у відповідях на письмові завдання або відсутність відповідей на них.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- ✓ самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
  - ✓ посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
  - ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Перелік умовних позначень:

Назва препарату* - препарат є у переліку препаратів КРОК-1 та для семестрового іспиту

Назва препарату# - препарат є у переліку препаратів для семестрового іспиту з фармакології.